

4. Law of the Hall [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.runestone.org/about-the-afa/law-of-the-hall.html> (дата звернення: 14.05.2013)

5. McNallen S. A. Genetics & Beyond [Електронний ресурс] / S. A. McNallen. Режим доступу: <http://www.runestone.org/about-asatru/articles-a-essays/144-genetics-a-beyond-metagenetics-an-update.html> (дата звернення: 14.05.2013)

6. McNallen S. A. Metagenetics [Електронний ресурс] / S. A. McNallen. – Режим доступу: <http://www.runestone.org/about-asatru/articles-a-essays/143-metagenetics.html> (дата звернення: 14.05.2013)

7. Skallagrímsson W. Racism in Asatru [Електронний ресурс] / W. Skallagrímsson. – Режим доступу: <http://www.uppsalaonline.com/uppsala/racism.htm> (дата звернення: 14.05.2013)

8. Strmiska M. F. Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives / M. F. Strmiska // Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives [ed. by Michael F. Strmiska]. – Santa Barbara, CA: ABC-CLIO, 2005. – P. 1-54.

9. Strmiska M. F. Asatru: Nordic Paganism in Iceland and America / M. F. Strmiska, B. A. Sigurvinsson // Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives [ed. by Michael F. Strmiska]. – Santa Barbara, CA: ABC-CLIO, 2005. – P. 127–181.

Смульський Е. В. Концепти метагенетики и расового сознания как элементы неоязыческой идеологии

Автор рассматривает концепты метагенетики и расового сознания в неоязыческих учениях Asatru Folk Assembly и Родового Огнища Славянской Родной Веры соответственно. Данные концепты анализируются на предмет проявлений расовой или этнической нетерпимости, раскрывается их содержание и место в обозначенных учениях.

Ключевые слова: неоязычество, Асатру, родноверие, расизм, метагенетика, расовое сознание

Smoulsky I. Concepts of metagenetics and racial consciousness as constituents of neopagan ideology

The author reviews concepts of metagenetics and racial consciousness within neopagan teachings of Asatru Folk UDK 165.1

Assembly and Ancestral Fire of Slavic Native Faith (RO SRV) respectively. Concepts are being analyzed on a subject of racial or ethnic prejudice, their meaning and place within respective teachings is being revealed.

Keywords: neo-paganism, Asatru, «Rodnoverie», racism, «metagenetika», racial consciousness

References

Vidovza VI Vicha Pravoslavnih Vognishhan vid 09-10 travnja 7517 (2009) roku «Pro nacional'ne pitanja» 2009, [Appeal Chamber VI Orthodox Vohnyschan from 09-10 May 7517 (2009), «On the national question»], viewed May, 30: <<http://george-bz.livejournal.com/63086.html>>

Volvh Bogumir, (Mikolayiv, RD) 2006, *Vidichne Pravoslav'ja: Nash shljah do Boga. Virovidannja* [Vedic Orthodoxy: Our path to God. «Virovidannya»], Duhovne vidannja Rodovogo Vognishha Ridnoi Pravoslavnoi Viri, 7514 r. v. s. m., Kyiv.

Istorichna nauka: terminologichnij i ponjatijnij dovidnik: Navch. posib., 2002, [The science of history: the terminological and conceptual reference: Studies. allowance], Vishha shk. publ, Kyiv.

Law of the Hall n.d., viewed May, 30: <<http://www.runestone.org/about-the-afa/law-of-the-hall.html>>

McNallen, SA n.d., *Genetics & Beyond*, viewed May, 30: <http://www.runestone.org/about-asatru/articles-a-essays/144-genetics-a-beyond-metagenetics-an-update.html>

McNallen, SA n.d., *Metagenetics*, viewed May, 30: <<http://www.runestone.org/about-asatru/articles-a-essays/143-metagenetics.html>>

Skallagrímsson, W n.d., *Racism in Asatru*, viewed May, 30: <<http://www.uppsalaonline.com/uppsala/racism.htm>>

Strmiska, MF 2005, *Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives*, ABC-CLIO, Santa Barbara, CA.

Strmiska, MF & Sigurvinsson, BA 2005, *Asatru: Nordic Paganism in Iceland and America, Modern Paganism in World Cultures: Comparative Perspectives*, ABC-CLIO, Santa Barbara, CA.

Надійшла до редколегії 15.05.2013 р.

Б. М. Северинчук, А. М. Северинчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ХАРАКТЕР СЛОВЕСНОГО РЕКОНСТРУВАННЯ ЛЮДИНИ ТА СВІТУ

Слово – як таке – не лише відкриття прихованого, але такою ж мірою мусить бути таким, що приховує й ховає.

М. Гайдеггер (Gadamer 2001, p. 31) [4, с. 31]

Нами розглядається базова проблематика можливостей і перепон, що їх у силу своєї природи ставлять перед нами концепти «слово» та «мова», як окремі та незалежні концептуальні одиниці існування єдиної цілісності. Без урахування словесної природи нашого мислення ми не можемо усвідомити цілісну картину світу, що нас оточує. Вказану проблематику в певних її положеннях розглянуто в контексті середньовічної філософії та інтерпретації в ній знання, що піддається своєму розкриттю в акті віри. Усвідомлення цих складових дозволяє поглянути на слово не лише як на вербальний структурний елемент знання та оформлення комунікативного процесу, а на слово як на джерело життя в його розумній константі, на життя, як на щось більше за сам зміст природного існування. Усвідомити, що не тільки наша мова та саме наше єство, а й світ є потоком енергії розвитку та становлення, Божественного початку, що відкриває не лише шляхи пізнання, а й можливості виходу за рамки протилежностей світу і досягнення того вищого діалогу людини і Бога, що долає рамки самої словесності та відкриває зміст чистого знання, чистої енергії сутності Божої, сутності світу як Його творіння. Сама енергія слова є відбитком творчого початку світу, що є тією із сторін, що і складає дійсне буття предмета.

Ключові слова: слово, інтерпретація, раціональне, ірраціональне, смисл.

Постановка проблеми. Що саме визначає людину? Що вихоплює та окреслює її як власне відмінну від сукупності природного простору існування? Чи ми не можемо слідом за М. Шелером задатися питанням: «(що власне) робить людину людиною?» Усе це постає перед нами, коли ми починаємо цікавитися сутністю людської природи. І тут ми, власне кажучи, й усвідомлюємо, що таким змістом є мова (та енергетична сутність, зміст якої розкриває внутрішню природу людини; ми схоплюємо, аналізуємо та усвідомлюємо світ тією мірою, якою ми

заглиблюємось та усвідомлюємо себе в мові). Проте слід відзначити: «Людина вся не вкладається в рамки власної мови; вона більше того, що можна виразити в словах; проте їй доводиться ув'язнювати в слова свій невловимий дух, щоб скріпити його чимось, та використовувати слова як опору для досягнення того, що виходить за їх рамки» (Gumboldt 1985, p. 349) [2, с. 349]. Саме ж життя, слідом за Г.-Г. Гадамером, «... це заглиблення в мову» (Gusserl' 2006, p. 189) [4, с. 189]. Ми визначаємо себе й окреслюємо ареал свого існування та культурного

простору тією мірою, якою є приналежними до певної мовленнєвої сфери. Власне мова, за В. Гумбольдтом, і є концентрованим виразом культури, способу мислення як окремої людини, так і групи чи цілого народу. Сама вона є певною мірою поза часом, що і надає їй (у гумбольдтівському розумінні) ту духовну складову, що її він і називає «Духом мови», тією сутністю, що власне і дає відповідь на поставлене нами питання. Відтак і сфера існування людини, а що також, що особливо важливо, її комунікативного простору є залежною від даного конструкту.

«У своєму ширшому значенні мова – це вся комунікація. [...] Коли ми говоримо про споконвічність батьківщини, ми зараховуємо сюди передусім мову. ... Справді, в рідній мові струменить уся близькість до свого, у ній – звичаї, традиції й знайомий світ» (Gusserl' 2006, р. 176–189)[4, с. 176–189]. Сама ж мова постає тим способом світобачення, що і є єдиною можливим засобом нашого конструювання світу та його розуміння. Постає у значенні чистої енергії, божественного початку, принципу самого світотворення та енергійної сутності переживання Божественної природи, що власне знаходиться вже поза мовними засобами, точніше, перевершує їх та полягає в акті мовчання як процесу даного переживання, через вслухування, що і показує, те що вищою сутністю існування і є Бог, («абсолютна максима», за М. Кузанським). Як зазначає В. В. Кондзьолка, аналізуючи Августина: «Осмилюючи сутність Бога, Августин наводить Його слова, що були передані ангелами й Мойсеєм синам Ізраїлевим: «Я є той, хто я є». Тобто він – найвище буття, абсолютно незмінне, присутнє усюди внаслідок своєї нематеріальності. Бог, зрозуміло, є реально присутнім і у людській душі. За таких обставин Бог стає також принципом мислення і навіть і найвищою нормою життя. У діалозі «Розмова із самим собою» Августин заявляє: «До тебе звертаюся, Богу-істині, в якому, від якого і через якого все, що істинне. Бог-мудрість, в якому, від якого і через якого все розмірковує, що мислить... Бог – розумне світло, в якому, від якого і через яке розумно сяє все, що випромінюється розумом» ... Бог Августина сам стає найвищим і єдиним буттям. ... Августин представляє його як особу (persona), що творить світ, і людину, що перебуває у Божому інтелекті. «Воля Бога властива Богу і зумовлює всяке творіння... Воля Божа належить самій божеській сутності» (Kondz'olka 2001, р. 89–90) [5, с. 89–90]. Сам світ є своєрідним «текстом», творінням Божим, «структурою думок Божих». Мова ж відтак постає не тільки засобом пізнання світу (недосконалим, зокрема у своєму статусі «природної мови»), а й засобом Божественного розуміння, що забезпечується через віру. Як зазначав у своєму доказі буття Божого Ансельм Кентерберійський: «Коли б хтось безглуздий вигукнув: «Бога нема!» і дійсно збагнув при цьому, що християни розуміють під словом «Бог», а таким для них є істота найвища і найдосконаліша, поза якою іншої не можна й помислити, він логічно змушений був би визнати існування Бога в дійсності» (Kondz'olka 2001, р. 132) [5, с. 132]. Саме усвідомлення імені і є шляхом розгортання, цінність якого ми відмітили, людське слово ж у такому розумінні постає як одна з необхідних сходинок в русі до Імені Божого, як образу всього існуючого в уяві Бога та власне і Його природи. Звертаючись до підходу О. Ф. Лосєва, ми можемо зокрема зазначити, що «Ім'я» і є умовою розвитку світу, а відтак і людини як того центру, що сприймає його та перебуває в його межах.

Усе вищезазначене й обґрунтовує актуальність теми нашої розвідки.

Аналіз досліджень і публікацій по темі. Даною проблематикою так чи інакше займалися: К. Айдукевич, Р. Барт, А. Гелен, Дж. Грін, Е. Гуссерль, М. Гайдеггер, В. Гумбольдт, Т. Гоббс, Г.-Г. Гадамер, У. Еко, Ю. Крістева, Ф. Капра, О. Лосєв, В. А. Малахов, М. Мамардашвілі, Г. Марсель, Дж. Пірс, Д. Слобін, М. Шелер та ін. Їх праці з означеної проблематики дають нам уявлення про ступінь розробленості даної теми.

Формулювання мети статті. Метою даної статті є з'ясування бачення та можливих форм інтерпретації змістів слова і мови, їх ролі та місця у формуванні картини світу, ціннісних установок, а також орієнтацій індивіда та простору культури загалом, постановка питання про характер їх пізнавальних можливостей і проблем (слова та мови як глибинних конструктів побудови самої картини світу і нашого самоусвідомлення). За Г.-Г. Гадамером, «Мимохіть починаєш думати, що єдність і солідарність, які виникають за наявності єдності мови, – це, власне, те головне, що уособлює нездоланну енергію волі та безмежну віру в те, що люди покликані панувати в світі». Проте далі філософ зазначає: «...у нашому світі ... люди цілком свідомо відкидають єдність мови і, на мою думку, ніколи не матимуть її» (Gusserl' 2006, р. 165)[4, с. 165] Ми як люди маємо усвідомити дійсну структуру нашого існування, що окреслює нас, перш ніж будемо здатні подолати обмеженість нашого існування, в якій ми з необхідністю перебуваємо відповідно до власної природи, що проте все ж внутрішньо передбачає можливість виходу із даної ситуації.

Ключові слова. Перед початком викладу основної частини нашої розвідки, визначимо базову термінологію, яка буде в центрі нашої безпосередньої уваги. Отже, під словом ми будемо розуміти слідом за Г.-Г. Гадамером мовленнєве утворення, прив'язане до мовного вживання, що має узагальнююче значення та розкриває безпосередній зв'язок власного змісту із простором суспільних відношень з огляду на його «існування серед людей». Проте тут робиться наголос на саму його «непорушність», хоча б як мовець і був із ним пов'язаний. Слово отримує зміст власного безпосереднього існування, набуває тривалості, створює чіткий намір виявити себе, про що свідчить містерія писемності. Також ми можемо виокремити таке загальне значення, що поряд з його фонетичним складом (зовнішньою формою) постає його внутрішньою основою, що на відміну від позначуваного «виступає як схема функціонування слова у системі мовної свідомості і «дає напрям думки» (О. О. Потєбня). ... Як феномен культури, слово виконує репрезентативну, онтологічну, художню та ін. функції у моделюванні смислових відношень» (Filosofs'kij slovník 1986, р. 631)[11, с. 631]. Загалом же під словом ми розуміємо деяку мисленнєву конструкцію, що має своєрідний об'єктивно-суб'єктивний характер вираження та розуміння, поєднує в своїй природі моменти як раціонального, так і ірраціонального осягнення, представляє у власній структурі образи як досвідного знання окремого індивіда, так і культурного простору в цілому (репрезентує характер пізнання, самоусвідомлення та світовідношення попередніх епох існування людської свідомості загалом). Необхідно зазначити, що концепт слова з огляду на об'єм власного значення важко піддається конкретизації та фіксації свого змісту (маючи на увазі кожну окрему дефініцію поняття, обумовлену окремими умовами дослідження, ба, навіть

радше метою окремої інтерпретації значення). Проте саме такий аспект нас і цікавить у рамках нашої розвідки, адже саме розгортання його значення (за аналогією з гуссерлівськими відкритими поняттями) і дозволяє нам розширити обрії як пізнання в цілому, так і того наявного знання, що ми ним оперуємо.

Поняття інтерпретації, хоча воно і не заявлене в темі, теж має важливе значення для нас. Інтерпретація, згідно зі своїм значенням, отримує те необхідне спрямування, що вимагає від нас (у своєму широкому розумінні) «дешифрування або моделювання однієї системи (тексту, твору чи подій, фактів життя) в іншій, більш конкретній, визначеній, зрозумілій, наочній або загальноприйнятій системі, тобто розкриття змісту (відкриває шлях до перевірки положень досліджуваної теорії)» (Filosofs'kij slovník 1986)[11].

Поняття раціонального й ірраціонального розглядається нами у ракурсі бачення діалектичних філософських категорій, «які характеризують можливості пізнавальних засобів людської свідомості в їхньому відношенні до якісної різноманітності реального світу» (Filosofs'kij slovník 1986, p. 564)[11, с. 564]. Важливе зауваження стосовно даних положень робить зокрема К. Айдукевич, аналізуючи базові принципи раціоналізму та ірраціоналізму. Він виголошує такий висхідний постулат першого, як спрямованість на інтерсуб'єктивність, адже саме ця інтерсуб'єктивність і є характерною рисою раціонального пізнання, в контексті нашого розгляду. Проте вчений відмічає і зворотній бік даного підходу, що постулюється у протиставленні положенням ірраціоналізму та розкриває втрату безпосереднього контакту з предметом. Дане протиставлення однак засвідчує необхідність раціонального підходу зокрема для практики, хоча відмовляє йому в його повноті, визначаючи цим самим роль безпосереднього пізнання предметів.

Традиційно смисл в історії пізнавальної думки постає тим особливим змістом, яким людина наділяє прояви своєї життєдіяльності, предмети та явища об'єктивного світу в процесі його духовно-практичного освоєння і внаслідок цього надає їм певного значення в системі людської культури, ціннісних установок та мотиваційних орієнтацій (Filosofs'kij slovník 1986) [11].

Результати дослідження. Говорячи про конструювання людини та власне самого змісту її свідомості, ми відразу маємо зазначити, що її формування є закономірним результатом впливу комунікативного простору спілкування і взаємозв'язку суб'єкта на базі такої вихідної структури, як мова. У своєму загальному значенні ця проблема репрезентується як образ комунікації загалом (Г.-Г. Гадамер). Власне кажучи, сама свідомість відтак постає як «вища, властива лише людині форма відображення об'єктивної дійсності. Свідомість представляє собою сукупність психічних процесів, активно діючих в осмисленні людиною об'єктивного світу і свого власного буття» (Filosofskij slovar' 1972, p. 373–374) [10, с. 373–374]. Вона виступає своєрідним результатом особистісного і культурного досвіду, впливу колективних форм сприйняття та взаємодії, що і оформлює сам характер як нашого мислення так і світовідношення. Базовою основою такого змісту, як ми відмітили, постає мова як виразник культурного досвіду та традиції розвитку минулих поколінь, виразник власне самого способу сприйняття дійсності і культури. Ми усвідомлюємо себе та сприймаємо світ тією мірою, якою і є вкорінені в дану сферу. Проте, як відмічає Дж. Брунер,

мова не є виразником усіх пізнавальних процесів, що змушує автора визнати наявність ще двох первинних способів репрезентації дійсності, а саме через дію та візуальні форми сприйняття, що і постають як основа найпервинішого досвіду, що і реконструює зокрема для суб'єкта пізнання структуру існування світу, що його оточує. Проте автор все-таки зазначає, що найбільш гнучким і вільним від дії способом репрезентації дійсності є мова, а також інші символічні системи, що виникли на етапах розвитку людства (наприклад математична). «Такі системи, як мова, дають можливість утворити нові символи для репрезентації абсолютно всього – навіть речей, котрі не можна відчутти чи побачити. Маючи в своєму розпорядженні правила комбінації і перекомбінації, подібні до граматики, ми володіємо різноманітними можливостями, що дозволяють вийти за рамки речей і подій, які знаходяться в сфері нашого безпосереднього сприйняття» (Slobin & Grin 1976, p. 183) [9, с. 183] – пише Дж. Грін.

Як показують подальші дослідження філософа, а саме інтерпретації проблеми виховання в аналізі оволодіння людиною мовними значеннями та мовною структурою загалом, оволодіння мовою ще повністю не розкриває бачення самих мисленневих здатностей. Важливу роль тут відіграють, як показують дослідження, функції самого виховання особистості, адже виховання накладає на людину як історичні форми світогляду в рамках структур загального досвіду окремої культурної групи, що був оформлений за час її розвитку, так і саму структуру пізнання, в рамках якої вона перебуває, що, як зазначає В. Гумбольдт, виражає вплив «духу народу» на «дух мови», а в підсумку розкриває цілісне уявлення культури та способу мислення народу вже у мовних формах. Повертаючись же до досліджень Дж. Брунера, ми можемо побачити, що дана закономірність проявляється на дослідженні наших дитячих спогадів, які ми не можемо адекватно чи повністю пригадати, а відтак відтворити спосіб запам'ятовування та закодування інформації, набутої в даний період, що засвідчує трансформацію самого способу як кодування, так і декодування структур нашого мислення, зміну його характеру.

Інший важливий момент ми можемо побачити у відміченому ще Т. Гоббсом принципові необхідності очистки пізнавального ґрунту для отримання знання, що об'єктивно має базуватися на засадах всезагального сумніву (та особистого інтелектуального пошуку), що його конкретно окреслив і розкрив у своєму підході Р. Декарт. Повертаючись же до питання місця мовних конструктів у даному розгляді, ми можемо навести вислів О. Ф. Лосева: «Уже давно було підмічено і багаторазово підкреслено, що мислення не існує без слів. Слово, а також ім'я, є необхідний результат думки, і тільки в ньому думка досягає своєї вищої напруженості і значення» (Losev 1993, p. 627)[7, с. 627]. І хоча мова є не єдиним принципом, який реконструює зміст нашої свідомості, ми маємо сказати, що вона є визначальною і домінуючою, несучи в собі своєрідний підсумок еволюції думки всієї культурної традиції, пройшовши не лише історичні етапи існування, а й трансформації змісту та значення бачення світу загалом.

Саме слово і є тією одиницею, що і постає формотворчою у плані не тільки структур нашого мислення, а й, власне, як та основа, що складає вихідну базу світу, так би мовити, в образі ідей Божих, тих образів, що є ідеальними зразками (немов ідеї у платонівському розумінні чи «універсалиї» у середньовічній традиції). Цитуючи

Біблію, можемо зазначити: «Написано: Не хлібом самим буде жити людина, але кожним словом, що походить із уст Божих» [Мт. 4: 4]. Слово постає центральною одиницею як античної культурної традиції (що була базою всієї європейської культури), так і середньовічної освіченості та й власне вселюдського культурно-пізнавального досвіду, тією вихідною основою, за допомогою якої можна досягти як знання раціонального, так і духовного. Воно отримує різні форми вираження (розуміння й характеру бачення прихованих змістів), залежно від того культурного середовища, виразником якого воно є, що нам яскраво показав ще В. Гумбольдт.

Важливим кроком на шляху розвитку ідей розуміння самого процесу мовлення та такої його важливої складової, як комунікативна сфера, постає власне Біблійна традиція, що дала можливість нам по-новому поглянути на сам процес протікання зв'язку, вже не як відношення «Я» – «Інший», а як трансформованого на ґрунті християнської традиції (усвідомлення нових для попередніх етапів відношення – милосердя та християнської любові, що і склали культурну і духовну базу не тільки християнства як релігії, а й загалом європейського культурного простору) бачення спілкування в образі відношення «Я» – «Ти», слово ж починає виступати як та основа, що поєднує мене з іншим, є джерелом єднання. Як відмічає Габріель-Оноре Марсель (чиє прийняття католицизму визначило характер його світовідношення загалом), любов перетворює іншу людину на «Ти» або ж на інше любляче «Я» (важливе розуміння даного підходу подає нам Й. Г. Фіхте, переносячи зміст особистісного «Я» на конструювання світу та «Інших», «Інших» як «не Я»). Е. Гуссерль же реконструює сказане в поняття «життєвого світу», що ставить «Я» у центр окреслення простору самої інтерсуб'єктивності, реконструюючи зовнішній світ на засадах відображення свого внутрішнього змісту на базу конструювання іншого «Я») у власне адекватному його сприйнятті. Для віруючої людини вищою метою є не що інше, як та вища духовна сутність, вище «Ти» – Бог. Власне, вся християнська традиція, спираючись на принцип любові, і трансформує наше бачення самого комунікативного зв'язку та процесу спілкування і переносить його на новий рівень. Важливо тут зокрема зазначити на підхід іншого ученого, представника німецької традиції М. Шелера та його аналіз бачення любові. Любов у М. Шелера існує як прагнення, постійна тенденція до ціннісного вдосконалення, чим є досить цікава саме як спрямованість не до «мати» (у розумінні марселівського «бути» і «мати»), зокрема негативного розгляду саме положення «мати» як такого, що викривлює всі людські устремління), а до «бути», що трансформує його бачення і самого процесу спілкування як процесу зв'язку двох повноцінних суб'єктів.

Комунікативний рівень стає тим рівнем, на якому лише і можливе власне повноцінне існування та розгортання наших потенцій і намагань пізнання. Прикладом важливості такого ставлення, а саме діалогу у нашому житті, постає теза Віктора Малахова: «... недостатність чисто діяльнісного світовідношення можна підсумувати таким чином. Уявімо собі, що людина діє в якійсь смисловій порожнечі, де, крім неї, немає жодного іншого суб'єкта. Чи матиме в такому разі її діяльність бодай який-небудь ... смисл?» (Malahov 2001, p. 306) [8, с. 306].

Слід відмітити, що реконструювання світу та людського буття має своєю основою смислове, а відтак (це підкреслював ще і Платон) поняттєве значення. Ми постаємо як соціальні істоти тією мірою, якою є

включеними в мовленнєвий простір, який має як природну, так і соціальну, тобто набуту, складові, що означає і розкриває сам характер нашого самоконструювання та конструювання світу, який нас оточує. Саме наша інтелектуальна складова як продукт розумного творіння і може своєю потугою відкрити нам завісу дійсного буття світу, як відмічав М. Кузанський, дозволити наблизитись до загальних понять буття, які складають сам зміст нашої свідомості і відкривають простір нашого існування для нас як цілісну картину, цілісну ідею існуючого, того, що існувало та буде існувати.

Іншим важливим моментом тут постає усвідомлення того, що мовне, а відтак комунікативне поле поряд зі своєю універсальністю є обмеженим і не може задовольнити нас у наших духовних і життєвих пошуках. Не маючи можливості подолати цю обмеженість, єдиним кроком, що його ми можемо зробити, і постає пошук того прихованого від нас змісту, що його і покликана допомогти виявити нам логіка. І єдиним засобом на цьому шляху є догмат віри (як форма вищого усвідомлення та розуміння, що своїм змістом перевершує сам характер суперечностей природного світу), спираючись на який, ми і здійснюємо (або хоча б намагаємося) той вищий діалог, що і постає як мета і результат нашої спрямованості до Бога. Саме переживання цього зв'язку, контакту з Божественним (Абсолютом) і є метою нашого існування як цілеспрямованого прагнення до пізнання тих істинних сутностей, які приховані від нас за завісою наших відчуттів та недосконалості.

Зауважимо, що оскільки природа людини та сутність мисленого світу є таємничою, то наша приналежність до цього світу, наші можливості пізнавати його (маємо на увазі увесь спектр таких можливостей – від емпіричних до раціональних та ірраціональних) виступають умовою і запорукою конструювання та самоконструювання світу. Згадаймо контекст діалогічної філософії ХХ ст. (від Ф. Розенцвейга до М. Бубера, від М. Бахтіна до В. Топорова чи У. Еко) або сучасний концепт «відкритої структури» (Н. Автономова, В. Бібіхін). Можемо припустити наразі, що існування людини в мові і мовою як монолог, діалог, полілог (Ю. Крістева) є простором утворення форм культури, є «горизонтом смислів» (Е. Гуссерль) в якому розгортається людська суб'єктивність в одному з її вимірів – соціальному. Можливо мова може йти про своєрідну проекцію в ступені «п» суб'єктивності на світ соціального та фіксацію результатів складного процесу кореляції між соціальним та особистісним в межах свідомості людини. Що звісно не в останню чергу створює самоконструювання людини.

На завершення можемо сказати, що мова і власне сам характер створюваного нею комунікативного поля і постають тією сферою, що й окреслює принципи розумного існування, втілюючи досвідну складову (окремих культурних утворень) та визначаючи зміст мисленнєвих побудов як окремого індивіда, так і самого комунікативного поля його інформаційної взаємодії. Як ми з'ясували, проблема вербальності має значне історичне підґрунтя та, з огляду на свою складність, лише претендує на своє розв'язання, демонструє раціонально-ірраціональну власну природу, що ще гостріше відзначає характер її розгорнутості в можливості свого вирішення. Проте вона засвідчує необхідність своєї постановки відповідно до потреби усвідомлення її пізнавальних можливостей і тих результатів, на які ми можемо претендувати в ході пізнання.

Бібліографічні посилання

1. Айдукевич К. Проблеми і напрями філософії. Теорія пізнання. Метафізика: Навчальний посібник / К. Айдукевич. – К.: Освіта України, 2010. – 144 с.
2. Гумбольдт В. фон Язык и философия культуры / В. фон Гумбольдт. – М.: ПРОГРЕСС, 1985. – 456 с.
3. Гуссерль Э. Картезианские размышления / Э. Гуссерль. – СПб: «Наука», 2006. – 320 с.
4. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика / Ганс-Георг Гадамер // Вибрані твори. – К.: «Юніверс», 2001. – 288 с.
5. Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії: Навч. посібник / В. Кондзьолка. – Львів: Світ, 2001. – 320 с.
6. Кузанський Н. Об ученом незнанні / пер. с лат. С. А. Лопашова ; Н. Кузанский. – СПб.: Азбука, 2001. – 320 с.
7. Лосев А. Ф. Бытие – имя – космос / сост. и ред. А. А. Тахо-Годи ; Алексей Фёдорович Лосев. – М.: Мысль, 1993. – 958 с.
8. Малахов В. А. Етика: Навчальний посібник: 3-те вид. / Віктор Малахов. – К.: Либідь, 2001. – 384 с.
9. Слобин Д. Психолінгвістика / пер. с англ. Негневицкой Е. И. ; Д. Слобин, Дж. Грин – М.: «Прогресс», 1976. – 351 с.
10. Философский словарь / под ред. М. М. Розенталя: Изд. 3-е. – М.: Политиздат, 1972. – 496 с.
11. Філософський словник / за ред. В. І. Шинкарука. – 2. вид., перероб. і доп. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – 800 с.

Северинчук Б. М., Северинчук А. М. Характер словесного реконструювання людини і світу

Нами розглядається базова проблематика бачення можливостей і перешкодок, які вимірюються своєю природою і ставлять перед нами поняття «слово» і «язик» як окремі і незалежні концептуальні одиниці існування (єдина цілісність). Без урахування словесної природи нашого мислення ми не можемо усвідомити цілісну картину світу, яка нас оточує. Зазначена проблематика в певних її положеннях розглянута в контексті середньовічної філософії і бачення її знання, яке піддається розкриттю в акті віри. Освідомлення даних складових дозволяє поглянути на слово не тільки як на вербальний структурний елемент знання і оформлення комунікативного процесу, а на слово, як на джерело життя в його розумній складовій, на життя, як на щось більше самого змісту природного існування, усвідомити, що не тільки наш язик і саме наше істотство, але і світ є потоком енергії розвитку і становлення, Божественного початку, відкриває не тільки шляхи пізнання, але і можливості виходу за межі протилежностей світу і досягнення того вищого діалогу людини і Бога, який перемагає межі самої словесності і відкриває зміст чистого знання, чистої енергії сутності Божественної, сутності світу як Його творіння. Сама енергія слова є відображенням творчого початку світу, являється їй з боку, яка і складає істинне істотство предмету.

Ключевые слова: слово, інтерпретація, раціональне, ірраціональне, зміст.

Severinchuk B. M., Severinchuk A. M. The nature of verbal reconstruction a human and the world

We have reviewed one of the relevant aspects of the problems of building ideas language understanding. Intention to clarify the philosophy of thinking-verbal nature of reality analyzed in the context refocused vision of information and communication

space. This information space is interpreted as a kind of a screen on which is projected a form of words – and that appears as a box of personal fulfillment. Our focus is character design vision of language and consciousness of thinking constructed reality in space where it lies. We are trying to trace the transformation vision of knowledge based on the essential transition from natural exposure to linguistic structures to consciousness as a criterion of the center bearing and knowledge of the world, based on «rational intuition». Intuition as a kind of release for the information and rational structure, which we supply in the form of the only existing cognitive space. Therefore, an important place is understanding «words» and «language» as one perspective that covers the content viewer vision of information and knowledge to a new way of outlook. Significant role played by the idea of understanding the language structures of our knowledge as a basic factor in the formation of world view. Also, attention was given to the ideas of awareness of the role of communication as a process of meaningful processing of the transmitted information in its intersection with practice. The article describes and considers the nature of language design vision of man and the world, in the context of the socio-verbal space and spiritual value. We consider the nature of cognitive orientation of the subject knowledge. Background research stems from the realities of modern life, a constant process of globalization and the information society and finds that the basic attitude that it is a means by which a person perceives the world and represents it. Indeed, as in the past, today, do not lose their value position in relation to language and communication environment, boundaries, sources and nature of knowledge. Current challenges to the stronger force us to turn to the topic, we have noted the need for its development as a necessary step towards understanding the essence of the possibility of our knowledge, and those crucial moments when it was a bear.

Keywords: word, interpretation, rational, irrational, sense.

References

- Ajdukevich, K 2010, *Problemi i naprjami filosofii. Teorija piznannja. Metafizika: Navchal'nij posibnik* [Problems and directions of philosophy. Epistemology. Metaphysics: Textbook], Osvita Ukraini publ, Kyiv.
- Gadamer, GG 2001, *Germevenitika i poetika, Vibrani tvori* [Hermeneutics and Poetics, Selected Works], Junivers publ, Kyiv.
- Gumbol'dt, V 1985, *Jazyk i filosofija kul'tury* [Philosophy of Language and Culture], Progress publ, Moskov.
- Gusserl', Je 2006, *Kartezianskie razmyshlenija* [Cartesian], Nauka publ, Saint Petersburg.
- Kondz'olka, VV 2001, *Istorija seredn'ovichnoï filosofii: Navch. posibnik* [History of Medieval Philosophy: Teach. Guide], Svit publ, L'viv
- Kuzanskij, N 2001, *Ob uchenom neznanii* [On Learned ignorance], Azbuka publ, Saint Petersburg.
- Losev, AF 1993, *Bytie – imja – kosmos* [Genesis – Name – Space], Mysl' publ, Moskov.
- Malahov, VA 2001, *Etika: Navchal'nij posibnik* [Ethics: Study Guide], Libid' publ, Kyiv.
- Slobin, D & Grin, Dzh 1976, *Psiholingvistika* [Psycholinguistics], Progress publ, Moskov.
- Filosofskij slovar'* [Philosophical Dictionary] 1972, Politizdat publ, Moskov.
- Filosofs'kij slovník* [Philosophical Dictionary], 1986, Kyiv.

Надійшла до редакції 15.05.2013 р.